

Vc
4994

A.

18.

DM. JOHANNES
GEORGII

SAXONIAE, THESSALIAE, CHIVIAE, MOVA
TUM VUZARI ROMANUS, THESSALIAE, MOVA
MANTINUS, MOVA THESSALIAE, MOVA
THESSALIAE, MOVA THESSALIAE, MOVA
THESSALIAE, MOVA THESSALIAE, MOVA

QUINQUEM
IN TEMPIO ARCTI
BERGII

ORATIONE SOLEMNI
ET PUBLICA GRATULATIONE
CULTORUM
ACADEMIAE VITTE

THESSALIAE
MOVA

Væ tandem post tot vota expectatio-
nesque nostras illuxit dies, ea coele-
stis beneficii memoriam renovat, &
quia cum salute omnium conjuncta est, non ad
unius, aut plurium lætitiã pertinet, sed omnes
æqvè afficit gaudio ac delectat, exterosque pari-
ter & cives gratulationis sensu excitatos, in par-
tem officii vocat, atque communis studii obsequii-
que necessitudine sic conjungit, ut non suscepta
gratulatio, sed quoddam quasi pietatis certamen
institutum esse videatur. Equidem non casu
aut fortuito, sed vi ac numine divino in hoc cir-
cuitu atque orbe temporum hæc cum primis

JOHANNI GEORGIO II.

fausta lux est, quæ præterquam quod nomen e-
jus veneratione sanctum, festis acclamationibus
consecrandum præbet, ipsum etiam Principem
corpore animoque vigentem aspicit, & concilia-
tâ divinitate senescentem amplectitur ac fovet,

eo quidem ætatis articulo , in quo raro fortunæ beneficio Principes deprehenduntur. Qui quot natales repetit, tot reipublicæ rependit, quotque spatia annorum conficit, tot decora sibi, tot nomina posteris addit, atque tot incrementa huic augustissimo templo , tot commoda utilitatesque huic sanctissimo eruditionis domicilio affert. Neque secus ejus vita, quam univerforum felicitas æstimatur : ætas etiam perinde, ac ruinarum publicarum fulcimentum benignitatis recordatione distinguitur, atque eadem longi ipsius, & ad summam senectutem procedentis ævi, quæ firmi valentisque imperii documenta sunt, ac veluti pignora, donec homines erunt, in animis hominum mansura. Cùm autem nemo sit, qui non id velit, vehementerque optet, tùm mihi, postquam hoc celebrandi natalis munus suscepi, nihil nunc esse antiquius debet, quam ut optimo & eligendis Cæsaribus sanctissimo Principi testari saltem voluntatem piam, atque animum afferre omninò memorem, non dicam ad referendam, quod à me longissimè abest, sed solùm ad habendam prædicandamque gratiam possim. Qui hodie demùm intelligit, omnium caritates se

com-

complecti, quando à Deo immortali hæc ipsi data fors est, ut annum toto vitæ humanæ curriculo præ cæteris memorabilem, & singulari temporum conuersione insignem, tertium & sexagesimum iusto moderatoque imperio adjungeret, & pristinae mansuetudinis beneficentiæque gloriâ lætè ac feliciter continuaret. Idque inter spes nostras ac desideria non intermissa præcipuum semper fuit, ut integer ac fortuna Principali florens ad hunc diem, in quo quid posset rerum æternitas, experiri voluit, perveniret, & quod pietas adjicit, etiam longè multumque nostrâ & posteritatis causa superet. Non enim vel majorem animis voluptatem capere, vel opportunius lætandi argumentum reperire possumus, quàm quòd benignissimum Principem juxta atque indulgentissimum Patrem ipso natali auspiciatissimo saluum atq; incolumem appellamus. In quo Divum Genitorem JOHANNEM GEORGIUM I. non ereptum, sed commutatâ personâ redditum, & Deo pariter atq; Cæsari pro libertate ac imperio fidum, & bonitate sua atque innocentia firmum intuemur: qui ore, vultu, divinam gravitatem, ætate, moribus constan-

B tiam

tiam retinet, mente, animo laudis summam absolvit, adeò ut omnibus, quotquot in excelsis gradibus tenent, imitandi quidem occasionem præbeat, ac vivum exemplum relinquat, mihi autem æquandi verbis magnitudinem, ac dignè exprimendi spem prorsus adimat. Quamquam ideò non deseram officium, & quia gratias agi decreto patrum placuit, simul animum honestâ pertinaciâ obfirmatum ad maximam perfectamq; omnibus numeris summi Principis dignitatem, resq; egregiè actas vertam, atq; curam adhibebo omnem, ut quùm is à me rectè collaudari non possit, neq; mea culpâ ullo veræ laudis genere defraudetur.

Principiò, quantus evasurus esset, Patri, quùm turbatâ Bohemiâ, res Austriorum lapsa esset, illa verò ætate, quæ nondum laboris bellici patiens erat, demonstravit: nam & signa sequi ardebat, & niti pro Cæsare suo velle, puer affirmabat, haud secus, ac si à natura in Cæsarem ingeneratus amor, continere se non posset, quin statim sub disciplina patris tam notabili indicio se proderet, ac ut in animo ipsius, & sanguine Saxonico fundatus videretur, sub pellibus memorabili documento declarari cuperet. Sed Divus Pater, qui
sci.

sciret , quid illi ætati conveniret , Carolum ,
cui additum magni cognomen est , qui Ludo-
vicum filium procul castris , ne tenera ætas
consuetudine militari vitium traheret , educan-
dum curavit , imitatus , edixit , ut , qui ejus fin-
gendi moderandiq; curam sustinerent , Princi-
pem , in quo sua & patriæ spes esset , ad pietatem ,
ac regendi artes erudirent . Ex quo præcepto
Patris , & convictu aulæ Principum , ac institu-
tione sanctissima eos fructus cepit , ut vitæ inno-
centis conscientiam fretus , atque hujus propositi
sanctitate munitus , fortunæ adversæ remedium ,
secundæ firmamentum haberet . Qui cum ipse
se sibi reddit , mentem conjungit cum Deo , &
rerum cogitatione æternarum pascit quotidie , ac
religionem inter ardua curarum perpetuò habet ,
ut vitam agens in terris , assiduè aspirare in cœ-
lum , ac ad naturam suam tendere videatur .
Inde versat in animo res ævo suo decoras , & pu-
blicè utiles , & quatenus ad honorem Cæsaris or-
namentaq; Imperii pertinent , & promptæ effe-
ctu sunt , in laude ponit , ac sponte expetit .
Mox sermonibus agit , quid alii honestè sentiant ,
& cum graviora emergunt , in medium confert ,

ac subinde consilia & sententias sciscitatur , & non modò, quod reipublicæ expedit , ipse svadet, sed rectè etiam svadentes audit seqviturq; . Qvibus rebus tantam laudem est consecutus , ut æquè bene de vicinis , ac de civibus suis , mereatur, & firmitate quadam compositæ mentis justè legitimeque partis acquiescat , nemini, quod nec hostes negant , gravis unqvam , aut molestus. Nam qvi nulla data causâ , nec laceffiti, jus in armis ferunt , hi dum ad aliena animum adjiciunt, & virtutes in summa fortuna optimas profundæ dominationi posthabent , ac publicam quietem pessimo exemplo turbant , sæpe ipsi sua , nec immeritò amittunt , & spem remque omnem in discrimen adducunt. Cujusmodi cupido eò minus incessere , aut expugnare animum Principis nostri potest , quòd ad justitiæ moderationisque gloriam eum non tantùm honesta ratio , sed etiam Divi Ferdinandi III. quem pacifici laude ornat posteritas, exemplum induxit. Enimverò Princeps juventutis non affectum , nec ingenium mutavit , sed plenus suæ , plenus paternarum amicitiarum Cæsarem aliquoties invisit, & Patrem pro eo , ac ut res Germanica in anti-
qvum

quum statum rediret, annitentem, atque comitate officiisque certantem in Bohemiam profectus, Leutmerizii & Pragæ consilia ac sermones de republica habitos audivit, tanto Ferdinandi studio, ut Principem singulari amore amplecteretur, & confideret, virtutem ad publica decora cultumque; Cæsaris excitatam apud suos & Saxonum successores firmam atque stabilem fore. Nec inane Cæsaris omen fuit, & fidem implevit eventus. Posteaquam enim Divus Pater stirpi suæ repetitus, vacuum Principi nostro locum reliquit, eâ providentia ac fide munus suum gessit, ut præter vitæ sanctimoniam, servandæ reipublicæ curam omnibus approbaret. Nam & tutam tranquillamque fortunam omnium præstitit, & jura, mores, instituta, leges majorum exemplo defendit atque custodivit. Postea erepto rebus humanis Ferdinando III. cuius res actaque nec disertissimus quisque potest exequi, velut in specula collocatus, interregnum bene sapienterque administravit, & quod Germaniæ utile gloriosumque erat, maximum atque felicissimi nominis Principem Leopoldum suffragio suo Cæsarem renunciavit, & ratione atque

confilio arduum hoc opus perfecit, cum ut metu periculoqve patriam, turbato tunc Septentrione, liberaret, tum ut Domui longo Imperio fundatæ summum orbis terrarum decus, & pacem quietemq; stabiliret. In hæc verba sacramentum dixit Leopoldo, & fidem obligavit, testem non suæ modò, sed ad nepotes posterosq; duraturæ pietatis. Quam tantâ sollicitudine etiamnum tuetur, & rebus factisqve identidem declarat, atque cunctis ante oculos ponit, ut intelligant, nullo pacto ipsum neqve à Cæsaris amore, neqve à deserenda ejus justa causa averti posse, sed cupere, atqve omni cogitatione huc incumbere, ut, ubi Cæsar est, ibi tuta Cæsaris Reiqve publicæ majestas sit, & æquo jure floreat, ac robur incrementumqve in dies capiat, atqve domi sempiternâ Principum consensione firmetur. Quod ut effectui daret expertæ fidei Princeps, operam sæpe contulit, & consilia viresq; sociavit, præcipuè quùm fines patriæ ob Turcas in metu discrimineqve essent, & Principes Germaniæ ad comitia Ratisbonæ indicta, atque ad societatem armorum invitati tardiùs convenirent: ipse quanta potuit festinatione properavit

vit

vit Ratisbonam, atque eò ante multos accessit,
atque cum Cæsare collocutus, maturandi belli
auctor adjutorq; fuit, & postquam publico bo-
no satis consulisset, ab Augusto comiter habi-
tus cultusqve, magno omnium applausu favore-
qve ad suos rediit: quin & novissimè Egram
profecto, pietate incensus, sine mora affuit, & fi-
di Principis officium obivit, atque rebus ad Ni-
crum Rhenumq; turbidis, opem consiliumq; at-
tulit, ut Cæsar & senio constantiæq; ejus hono-
rem maximum haberet, & haud aliter, quàm in
Patris loco duceret. Quod quale sit, omnes in-
telligunt, nec jam mirandi causa est, quare hujus
exemplum moris transferit ad reges, quorum a-
liqui gloriam sui generis in Principe nostro po-
nunt, & nunc ab eo ductas origines suæ stirpis,
nunc cum eo contractas necessitudines laudant:
aliqui etiam ordinibus gentis suæ sanctissimis
ascriptum, atque in societatem suæ laudis rece-
ptum sibi gratulantur. Quamvis autem hæc
magna sint, quæ dixi, & tantum ab origine divi-
na proficiscantur, tamen majora restant, quæ si
mihi par rebus ingenium viresqve suppeterent,
latè copioseqve explicarem: nunc quum ea me

omnia deficient, illud profectò consolatur, quòd cum magni exempli sint, omnium oculis obversentur, & quia pleraque etiam talia sunt, quæ aut accuratè singuli jam cognovimus, aut vidimus, aut ex iis didicimus, qui ipsi interfuerunt, omittam illa ipsa commemorare. Tantummodo addam de studio divini cultus, & sacrorum apud barbaros amplificatorum; siquidem id testantur Massagetæ, atque ejus beneficio repurgatæ religionis monimenta habent, ac scholas magnâ ipsius impensâ institutas, & liberalitate immortalis ad hoc usque tempus conservatas cœlesti nutu intuentur. Cujus gloriæ fructum præcerpsit vicinis illarum gentium, & faciendo docuit, quæ alii docendo non faciunt, cum res divinas curant in speciem, & quantum magis eas jactant, tanto minus colunt, cupiditatibus plus, quam pietati, servientes. Quo animo, degeneri sanè & pravo, nunquam fuit Princeps noster, ut qui rectum de DEO sensum vitâ exprimat, atque doctrinas & dicta cum factis salutariter conjungat. Quorum cum in mentem venit, tum plura, nec minora animo occurrunt, quæ nomen ejus omni ætati carissimum faciant, atque indicio sint

ad-

admirandæ cujusdam & publicè declaratæ sanctitatis. Cum enim Francofurti annis abhinc sexdecim more atqve instituto majorum creando Cæsari operam consiliumque navaret, nullaque à curis publicis quies esset, tamen sanctissimam hanc consuetudinem tenuit, & ante facris, quàm publicis negotiis occupari voluit. Quâ famâ eas oras, præcipuè Hanoviam, finitimam urbem, implevit, ubi templo, quod avitis religionibus dicabat pietas, optimum omen fecit, primusque ipse manu sua struendi operis signum dedit, rituq; veteri facris addixit locum. Id postquam lætum prosperumq; evenisset, publicè DEO gratias egit, ac satis habuit, esse ibi suæ, esse documentum Saxonicæ pietatis. Præterea hoc divinum planè, & gentile etiam hujus Principis bonum est, quod de fixa statutaq; sententia religionis diligentissimè colendæ adeò non deduci possit, ut quoque ejus conservandæ causâ nullum laborem defugiat, nullisque sumptibus parcat. Nam ab sedibus & facris coetibus abactos, pro quibus sæpe multumq; gravissimè intercessit, ultrò recipit, ac benignè liberaliterque habet, adeò ut in tanta Principis indo-

D

lo

lo non nostra solùm, sed omnium pæne afflictarum gentium salus reposita esse meritò existimetur. Quod propterea dico, ut licet exemplis notissimum sit, tamen repetendo majorem vim habeat, atqve altiùs in animos demittatur: tum ratio causaqve constet tam prosperi Principis senii, quod non fortunæ, quam vel momento mutat casus, indulgentiâ, sed incorruptis virtutibus est assecutus, & famâ auctoritateq; solida usqve ad hunc diem perduxit. Qua felicitatis parte iterùm Patrem cœlo receptum æquat, atqve in supremo sacri imperii senatu omnes augusto habitu dignitateqve collegas senectutis veneratione antecedit, ut sic quoque par patri habeatur, & nihilo brevius, si exitus voto nostro congruat, vivendi curriculum confecturus videatur. Inest enim in magnis Parentibus vis quædam animi ac robur, quod se diffundit, ac propagat in filios, & vires dat posteris, ut stirpis origo illustrior sit, atque imitatione factorum insignium noscatur magis, atque omnium hominum memoriâ impensius celebretur. Cujus possessione gloriæ ita perfrui-

fruitur Princeps noster, ut, quum in seipso senti-
t, unde ortus sit, simul sciat, in quo laudes
suae continuentur, quippe quod Filium animo,
fortunam similem JOHANNEM GEOR-
GIUM III. eundemque maximorum re-
gum generum affinemque, summorum Princi-
pum amicum & propinquum, ac quod caput
hujus felicitatis est, Patrem in domo sua, atque
certum successorem habeat, ex eoque Nepo-
tes numeret, sanctissimam progeniem & prae-
sidium stirpis, JOHANNEM GEOR-
GIUM IV. ac FRIDERICUM AU-
GUSTUM, in hoc fastigium natos, ut
Avi Patrisque mortalitatem solentur, ac decus
majorum perpetuum & constans, ac semper si-
bi par retineant, & tantae hereditatem laudis
aeternam successione conservent. Ad quam
spem cum multa me hortantur, tum illud quo-
que erigit, quod aetate tenerrimam ad omnes for-
tunae principalis rationes instituuntur, ac jam
ante prospicere animo quisque potest ignicu-
los vitae gloriae, qui subinde in ipsorum animis
excitantur, posteris seculis lumen ingens esse

allaturos. Quæ felicitas peculiaris & propria
Saxonicae domus est, quod tot atque tantis in-
sistat munimentis, ac auspiciousimè proroget
sui generis seriem, & felicissimis connubiis atque
necessitudinibus antiquam dignitatem tueatur.
Nec verò minorem Principi gloriam F R A-
T R E S afferunt, qui concordibus juncti ani-
mis, auctoritatem ejus quasi patris habent, &
maximis Europæ familiis per matrimonia inne-
xi, paribus consiliis, quod usquam egregium est,
in Saxoniam transferunt, remque publicam,
prisco more atque exemplis optimis ornatam,
quotidie insigni laudis accessione cumulant, &
virtute atque pacis studio optimisque artibus
stabile sibi domicilium collocant, ac pietate,
prudenciaque fulti, partes suas egregiè sustinent,
nunquam appetentes alieni, ac ideò maximè
felicis. Quamobrem excors sit ac planè sui ob-
litus, qui cum hæc ac talia animo percurrat,
non secum identidem cogitet, eum Principem
Numini cumprimis esse curæ, quem tantis au-
ctibus extulit, ut neque senectâ invalidus esset,
& summis necessitudinum ornamentis auctus,
Cæ-

Cæſaris regumqve gratiâ floreret. Quotus enim quisque Principum eſt, qui ingraveſcens annis, ea firma valetudine utatur, ut libenti animo provincias obeat? qui tot affinitatibus ſe firmet, ut gentium nationumq; Principes in nomen domumqve ſuam coalitos videat? & hoc quoque aſſecutus, rerum ſuarum adhuc ſatagat, atqve humana omnia aptè moderateqve ferat? Quæ omnia ſunt ejuſmodi, ut quilibet ſentiat, DEUM hunc nobis impertiviſſe, & priùs æterna mente providentiaqve conſtituiſſe Principem, quàm eum Divus Pater filium ſucceſſoremqve genuiſſet, & poſtquam eum in ſpem ſalutemqve publicam genuit, non humanum, ſed divinum ac cœleſte opus ipſius principatum fuiſſe. Cujus ſuſcepti quàm læta initia fuere, tam retenti continuatiqve fauſta ac felicia fuerunt incrementa, eruntq; pares exitus, & par gratulatio cultuſq;. Nam cum omnes deſiderent, JOHANNEM GEORGIUM diu verſari in terris, tum publicè intereſt, ut quàm diutiſſimè huic reipublicæ præſit, cujuſ libertatem atqve gloriam feliciffimè eſt tutatus, atqve omni in-

E du-

dustriâ contentioneqve animi effecit , ut bello
proximè in Germaniam trajecto , Saxonia ad-
huc pace integra florensque esset , & imprimis
hæc Academia dignitate ornamentisque cresce-
ret , atqve inusitatâ liberalitate ornaretur .
Quæ spes ita studia honestissimosqve labores
nostros sustentat , ut fateri necesse habeamus ,
ejus incolumitate firmari quietem , & restitui
lapsam fortunam , ac levare omnes horum tem-
porum calamitates. Is tamen quò Numini est
benignitate propior , eò majori modestiâ no-
men hoc recusat , memor humanæ fortis. Prin-
cipe autem certè carior esse nobis debet , quia
indulgentissimus pater est , & nos quasi filios a-
more complectitur , ac bonas artes atqve
disciplinas sanctissimas usque eò curat ac fovet ,
ut si eæ toto orbe exularent , credam , apud
JOHANNEM GEORGIUM II.
perfugium esse habituras. Quod nescire , inde-
corum , oblivisci turpe , mihi etiam tacere nefas
fit , qui Principi omnia debeam , & sciam , vitæ
consuetudine mihi conjunctos patres salutem ,
fortunasq; omnes etiam ultrò debere ipsi velle .

Qua-

Quapropter ut posteri sciant , **ELECTOR**
M A X I M E , quas hic partes obierit Or-
do noster , & quantum huc lætitiæ gratu-
lationisqve Natali tuo attulerit , ac successo-
res nostri hanc diem nomini tuo consecratam,
memoriæ mandent , atqve hunc morem à no-
bis traditum sanctissimè teneant , & in futura
secula propagent , aram Tibi hoc loco , qvem
majores tui sanctissimum esse voluerunt , tan-
quam **P A T R I** dicamus , ac te Præsidem no-
stræ salutis , & custodem juris legumque , ac
servatorem rerum omnium appellamus , & ut
gloria tui Principatus æterna sit , Natalisq; tu-
us , tranquillâ Republicâ , quam sæpissimè rede-
at , non metu , sed amore , nec servitii necessi-
tate , quam renuis , sed obsequii , quod poscis ,
cultu pietateqve voyemus. Tanto sanctiùs ,
quanto tibi justius , **P R I N C I P I** , aut quod ti-
bi proprium ducis , **P A T R I** , nato ad benigni-
tatem , instituto ad pietatem , facto ad cæteras
omnes laudes , quarum nulla penes majores tu-
os fuit , quam non in te quotidie experimur ,
habetqve id tua liberalitas singulare , quòd ex-

FK 2/4994

pectationem nostram aut vincit , aut præoccu-
pat, neque id satis est , nisi clementiam sibi ad-
jungat , ac sævitiam quoque detestetur .
Quo fit , ut tua fortuna omnes attin-
gat , nos præcipuè , qui uberrimos ex te fru-
ctus capimus , ac religione beneficiorum ob-
stricti precamur , ut omnia Tibi feliciter prospe-
reqve eveniant , tuisque consiliis inter tot ar-
morum tumultus , atque in hoc motu & con-
versione temporum Europa concors , Germa-
nia invicta , Saxonia pacata & felix reddatur , ac
libertatem imperiumque avitum retineat , &
LEOPOLDO rerum potente , im-
mensâ gloriæ felicitatisq; acces-
sione augeatur .

DIXIT

CONRAD SAMUEL SCHURTZFLEISCH.

u-
d-
.
in-
ru-
b-
oe-
ar-
on-
na-
ac
&

ULB Halle 3
004 802 950

VDTA

A. 3, 25.

Vc
4994

CUM IUVANTE DEO,

SERENISSIMUS AC POTENTISSIMUS
PRINCEPS ET DOMINUS

DN. IOHANNES
G. S II.

SAXONIAE
TIUM DUX
MARESCHALC
THURINGIAE
LUSATIAE,
MES M

LIVIAE, MON-
IMPERII ARCHI-
DR, LANDGRAVIUS
NEC NON UTRIUSQUE
MAGDEBURGI, CO-
RGI, DYNASTA
&c. &c.

CLIM
IP

MAGNUM
ERVENISSET,
MO EJUS

QVI

Scilicet LXXV
CIDIT,

IN TE

VOD VVITTE-

ORA
ET

OLENNI,
ULATIONE

ACAD

VIT
EBERGENSIS.

Literis MATTHAEI HENCKELII, Acad. Typographi.

